

3126

Palatul Cultural

Arad

A

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
 Str. Lovinici No. 2

Telefon:
 Redacția și administrația 16-00
 Tipografia 14-69

Cotidianul
**Banatului și al
 graniței de Vest**

ABONAMENTE: Pe un an: 600 lei, pe 6 luni: 300 lei.
 Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
 Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
 Pentru întreprinderi: 2000 lei

Apare sub egida
 „Astei Bănățene“

Contribuția României

Fenomenul pontic românesc din ultimii douăzeci de ani, aspru criticat în toate împrejurările prin care s'a afirmat sbuciuma crâmpiei de istorie trăit în acest război, prezintă totuși o notă comună și prin ea o dovadă că s'a răvnit servirea desului național dacă nu cu dăruire de suflet totuși cu o chibzuință măsurată și cu o încredințare ca să nu fim copleșiți total de interesele care nu răvneau o Românie puternică un teritoriu bun de exploatat. Fenomenul petrecut, bine înțeles, pe cât s'a putut și cât a permis conștiința conducătorilor, bredă adesea.

Lăsăm la o parte contribuția economică în care România s'a justificat în fața momentului ca un factor preponderent în noua ordine pusă pe tapet, ca fiind cunoscută de toți. Atingem o contribuție, însă, care în valoarea ei depășește factorul economic și ea are pecetea eternității: cultura.

Mijlocul de propovăduire al culturii (în sensul ei națională și numai națională înțelegându-se) este limba maternă. De păstrarea limbii materne se leagă păstrarea biologică a unui popor și valorificarea spiritului său. Impărația habsburgică a permis unui popor din naționalitățile care o compuneau, poporul maghiar, să absoarbă toate naționalitățile conlocuitoare, fie din lipsă de vederi, fie prin interese de natură pur materială și care pentru noi nu pot avea nici o justificare. Acest grup privilegiat a fost forma maghiară din trunchiul poli-fecund al popoului habsburgic.

Tragedia o știm noi cei din partea locului, că am trăit-o din plin, ca permanenți în fața inchișorilor din Seghedin și Vaș. Măndresc că știm adevărul: românii, în robie milenară nu s'au desrădăcinat aceeași măsură ca alte naționalități, care istoricește vorbind — nu erau atât de mult subjugate cum ar fi naționalitatea maghiară, bine justificat ocrotită de coroană și egală a Vienii. Și cu toate acestea, au rămas numele familiilor ungurești.

Sub regim românesc, la plinirea vremii, carei veșnicie nici un calcul nu o poate face, grupul Etnic German din România, (vezi adresa No. 244 B/5 din 26 Martie 1941) să se inființeze la Buteni județul Arad o școală germană deoarece „copiii de gine etnică germani din localitatea de sus, până în prezent n'au avut posibilitatea de a fi instruiți și educați în limba lor maternă și din această cauză sunt tare înclinati (maghiarizati)“.

Nu numai la Buteni sunt astfel de germani. Sunt alături de atâți români pierduți pentru o clipă în Secuime, împărțiați pe întreg teritoriul ardelean. Doar cunoaștem sbuciumurile Episcopiei din Satu-Mare, ca să reafirmăm la originea etnică poporul șvăbesc marizat de acolo.

Secece e ajutor pentru grupul german, nefavorabil cauzei românești. Germanii istoricește când s'au colonizat aici în secință pot controla datele trebuincioase pentru cauza lor. În afară de aceasta au încredințarea Statului Român, care caută prin toate mijloacele să dea fiecărei minorități posibilitatea de a se instrui în limba sa. Dar românii? Ei sunt de dincolo de istorie pe teritoriile transilvane și atunci pot fi supuși unor falsificări, (în materia aceasta depesta a dat dovadă de multă abilitate) plus de asta nu se bucură de o considerație în afară de ori ce gând, pentru plinirea alului lor.

Însă și ca o simplă știre faptul din istoria acestor rânduri. El afirmă încă odată adevărul românească.

Grigore Iugan

O veche carte documentată, unică și mereu actuală

PROBLEMA BANATULUI

Sever Bocu: „La question du Banat“ — Paris 1919

In mai puțin de două zile, Banatul jugoslav a fost depășit de armata germană. Se redeschide astfel discuția asupra justificărilor de apartenență teritorială a acestei regiuni. Evenimentele în curs, reactualizează deci, vechea problemă a integrității Banatului și odată cu recunoașterea acesteia, se accentuează revendicările românești, eluțate în anul 1919 la Conferința de Pace de la Paris și la cari, ca bănățeni, n'am renunțat nici când.

Problema Banatului a rămas deschisă, iar lupta pentru el, a continuat.

E dureros de adevărat că, pentru menținerea alianței noastre cu Jugoslavia — alianță pe care Belgradul a călcat-o sistematic — mulți dintre noi au uitat voia revendicările pentru cari Ionel Brătianu trântise ușile arbitrului de la Versailles.

Surprinzem și astăzi la unii aceeași atitudine de comodă expectativă față de noile împrejurări, cari actualizează vechea problemă a Banatului.

Articolul privind această chestiune, publicat în numărul de ieri al acestui ziar, a involburat o seamă de opinii. U-

Cartea dlui Sever Bocu

Am citit și recitesc, cartea cu scoarțele verzi, decolorate de cei 22 ani, de când a fost tipărită. E scrisă în limba franceză, la Paris, din prilejul Conferinței de Pace, — carte mică, rară, pe care Ionel Brătianu, o răspândi, umeda încă, arbitrului din procesul dintre noi și sârbi.

Teza românească e înfățișată și debătută în întreaga complexitate, a considerațiilor și argumentelor, pe cari se întemeiază lupta dusă și continuată, pentru Banat.

Pentru noi, această carte, a rămas un document, ce se proiectează puternic în actualitate.

Cartea dlui Sever Bocu, are o parte introductivă, iar studiul propriu zis al problemei, este tratat în șapte capitole, având anexate două importante hărți etnografice.

Pentru cititorul grăbit, autorul, a crezut util să-și rezume studiul dsa în câteva concluziuni, arătând pentru ce românii rămân intrasigenți în fața pretențiilor sârbești. (Sârbii ce erau dela Paris o porțiune din Banat care sa cuprindă și Reșița, Oravița și Timișoara).

Iată aceste concluzii, în care dsa vedește că :

1) *In virtutea principiului etnic.* — În fața celor 592.000 de Români, minoritatea de 284.000 de Sârbi trebuie să se incline. (Datele numerice sunt luate după statistica maghiară din 1910 N. R.). Și acești 284.000 de Sârbi, pe care este imposibil dealtfel, a-i delimita teritorialicește în Banat, sunt suficient răscumpărați de către cei 500.000 de Români cari se găsesc în Sârbia. Fără doar și poate, că a nări încă numărul acestor Români din Sârbia, adăogându-

lele dintre acestea, par a se fi rătăcit, întocmai ca pionii pe tabla de șah a unei partide pierdute. Ei au rămas pe pozițiile vechei lor inactivități, pe care vor s'o numească, consecvență în atitudine”. Decât că rocada împrejurărilor, le-a schimbat de mult importanța.

Cu adevărat consecvenți în atitudine, au rămas aceia, cari au promovat și au continuat lupta pentru Banat. În conștiința acestora, în conștiința însăși a masei românești, n'a existat o clipă de recul, dimpotrivă problema integrității Banatului nădăjduită, în cadrele naturale ale statului român, a avut întotdeauna importanța unui postulat, indiferent de momentul și de factorii care favorizează concretizarea lui. Există o permanentă în convingeri, în idealuri, care nu oscilează în ipoteze sau în speculațiuni.

Un ponor constient, nu cunoaște remitere în privința dreptei integrități a hotarelor răspândirii și existenței lui. Înfrângerile temporare, se transformă în idealuri de redresare și învingere. Pilda germană în vertiginosă ei desfășurare, e concludentă. O urmă.

le și pe Românii din Banat, ar însemna violarea principiului etnic.

2) *In virtutea Dreptului Popoarelor de a dispune de ele însăși.* — Ce față pot face pretențiile sârbești în fața următorului desiderat al democrației exprimate a 1.300.000 nesârbi, cari cer să rămână în cadrul Banatului și al Statului Român ? Și această proporție de 1 la 4, rămâne adevărată, chiar și pentru cea mai mică porțiune de teritoriu. Românii, dealtfel, acceptă de bună voie plebiscitul;

3) *In virtutea principiului geografic.* Acest principiu a consacrat unitatea Banatului, de pe când îl știe istoria. Mulți stăpânitori au trecut pe aici — Daci, Români, Români, Unguri, Turci, iarăși Unguri — dar ei l-au posedat, fără a-l împărți niciodată. Geografia, mai veche ca popoarele însăși, l-a ferit pentru toate timpurile de mutilație. Dunărea și Tisa sunt, între Români și Sârbi, frontiere naturale. Cine vrea să le desconsiderare comite o provocare.

4) *In virtutea principiului istoric.* — Banatul a făcut parte din Dacia Traiană, ai cărei moștenitori suntem: sufragiile morților sunt cu noi. Nu există altă istorie aici; cu toate opresiunile in-

săși, singură misiunea poporului român s'a frământat aici fără întrerupere;

5) *In virtutea principiului economic.* În mod cu totul natural, unitatea economică. Intre diferitele părți din Banat, interesele economice se înlanțuiesc și se în solidară. O amputare teritorială ar amenința, în mod fatal, cu paralizarea economică în cele două părți separate. În plus, aceasta ar însemna să lipsești Transilvania de întreaga sa bază fluvială, cât și de a îndepărta pe Români dela Tisa; și aceasta ar însemna în același timp, compromiterea însăși a rațiunii noastre de Stat, la Tisa și pe Dunăre;

6) *In virtutea garanțiilor dreptului și a libertății.* — În acest colț cu populație amestecată, singură România poate da această garanție. Deoarece, în libera dezvoltare a tuturor facultăților popoarelor, conlocuitoare, ea nu vede nici un pericol pentru rasa sa, ea însăși fiind pentru a se crea aici o stare de drept, de justiție și de libertate.

7) *In virtutea tratatului de alianță, încheiat între România și Marile Puteri Aliate.* — Orice idee s'ar face despre tratate, viața în comun între popoare n'er mai fi posibilă, din ziua când încercarea în tratate s'ar zgudui.

În adevăr, concluziile dlui Sever Bocu din ultimul capitol, lasă să se întrevadă că arbitrii de sub presidenția dlui Wilson, dnii A. Thomas, E. Vanderwede, A. Henderson și H. Branting, încercău să împace și capra și varza, neglijând condițiile tratatului din 1916, pentru care România a sângerat.

Puterile Aliate n'au respectat acest tratat, ceea ce l-a făcut pe Brătianu să exclame îndurerat, dar demn: „ORI NE DAȚI BANATUL ÎNTREG, ORI ÎI TRASAȚI HOTARELE FĂRĂ CONCURSUL ROMÂNIEI!“

Inflexiunea șefului politic român ne-a costat mult atunci, dar a fost singura atitudine care lăsa deschisă problema Banatului.

Străduințele de eluțare a dreptului nostru, au fost continuate de d. Vaida-Voevod, care, deși avea tot concursul Franței, asigurat prin d. Philippe Berthelot, întimpina constant, opoziția engleză.

În numărul de mâine, vom continua discutarea problemei.

C. MIU-LERCA

A căzut și Bardia!

ROMA, 15 (Rador). — ÎN AFRICA DE NORD TRUPELE ITALIENE ȘI GERMANE GRAȚIE UNUI ATAC ÎNDRĂZNET AU OCUPAT LOCALITATEA BARDIA ÎNCONJURÂND TOBRUKUL.

CU ACEASTĂ OPERAȚIUNE ENGLAZII PIERD ȘI ULTIMUL PUNCT DE SPRIJIN LA FRONȚIERA ORIENTALĂ A CIRENAICELOR.

Două morale

Lu focul unei interogații ascuțite cu câțiva cavaleri ai bunelor moravuri, bunul meu prieten Nicușă risca afirmația, că există două morale. Sunt amândouă de aceeași vârstă, două babe venerabile, cui reținereșc mereu.

Distinși cavaleri își ies din surte și îl combat cu cele mai „plausibile” argumente. După părerea lor, morala nu poate să fie decât una, pururi aceeași în toate timpurile. E bătrână, e venerabilă, reținerește mereu, dar e numai una.

— A afirma, că există două morale, — exclamă toți de-odată, în cor, — e ceva cu totul imoral. Spre marele noroc al acelor, cari riscă astfel de afirmații, ardelea pe rug a ceticilor e desființată...

— Chiar dacă voi ați reînjunțat-o, — le replică prietenul meu, ridicând din umeri, — eu afirm încă-odată, iar dacă vreți, chiar și de o mie de ori, că există două morale! Ah, le cunosc prea bine pe amândouă...

Cu toate-că eu nu prea sunt îndreptățită să fac declarații în chestiuni de morală, cavalerii bunelor moravuri mi se adresează și mie, cerându-mi părerea.

— Sunt încântată de cinstea ce-mi faceți, — le răspund, însoțindu-mi cuvintele cu un prea „moral” zâmbet. La prietenia lui Nicușă însă, nu pot să renunț. Într-adevăr există două morale: cea propovăduită și cea practică. Le cunosc pe amândouă, la fel cu iubitul meu prieten. Le cunosc chiar și propovăduitorii moralei, inclusiv cavalerii...

ADELINA ISTRATE

Sase ani dela moartea scriitorului Panait Istrati

București, 15. (S. I. R.). — Ieri împlinindu-se șase ani dela moartea marelui Panait Istrati, această tristă aniversare a fost prăznuită printr-un pelerinaj la cimitirul Bellu din Capitală, unde i se odihnesc rămășițele pământești, după stăciunata viață dusă atât în țară cât și departe de țară pe care a iubit-o mai mult ca pe orice lume. S'a rostit cuvântări ocazionale, arătând personalitatea mult regretatului scriitor: Aiga Vrioni, Al. Teodorescu-Talex și Cojocaru.

LA CINEMA CAPITOL

Valoarea instituției de artă Teatrul Național din Cluj

În anticitate — un teatru, o arena, un stadion sportiv, erau socotite temple. Acțiunea, aici, fie teatrală, fie sportivă nu începea înainte de a se fi înălțat cântări religioase zeului protector, sau să se făcut elogiile lirice-religioase muzei respective. Teatrul era conceput ca templu, artistul oficia ca sacerdot. Într-o proiecție idealistă — arta și religia se confundau în aceeași unitate de simțire estetică a dramaturgilor — actori și a spectatorilor. Și nu știi ce era preferat de grecul antic, artist de vocație, în truda sa de perfecționare: ritualitatea religioasă a Cetății sau acțiunea artistă a teatrului. Artă transformată în religie, religia trăită ca artă — într-o sinteză practică a anticității elene.

Această concepție a fost — în epociile vescurilor ce au urmat — înlocuită cu alte concepții, variate în înfățișarea lor extremă, antiartistice în rezultatele lor psihologice și sociale, și tocmai în timpul din urmă și-a recăpat importanța inițială. Din momentul când s'a proclamat în Europa — primatul culturii, s'a început și reabilitarea instituțiilor de artă și a slujitorilor lor. A fost o epocă de eliberare a artei și a artiștilor de prejudecățile dăunătoare ale unei lumi, care își realiza idealurile de viață în afară de frumusețile nobile ale artei.

Dintru început, poporul român a dat importanța cuvenită — culturii sale generoase, artei naționale, reprezentărilor dramatice oricât de primitive au putut fi ele și nu a disprețuit nici-o clipă pe artiștii de toate genurile. Un popor, născut parcă pentru artă, nu a putut neglija și nici ignora instituția unde se realiza arta — arta ca teatru, cânt, epopee eroică și ca pastorală înduioșătoare. În sufletul românesc s'a păstrat un fel, de atitudine admirativă și un sentiment de dragoste față de artiști și de instituția de artă, după cum în conștiința artistului a strălucit pururea gândul, că este chemat la o mare slujire, că este invitat la un impunător sacerdoțiu. Teatrul ca sanctuar, — el artistul ca sacerdot, iată o concepție și o ținută, care la noi, românii, s'au menținut din primele faze ale culturii românești.

Aceste gânduri se referă integral la Teatrul Național din Cluj, a cărui misiune este, și aici în Banat, după cum a fost și în viața ardeleană, o misiune național-educativă. Teatrul Național din Cluj a trăit intens, conștiințios eu o mare și încordată râvnă sufletească exclusiv în slujba societății românești, ținând îndeaproape pe român în fața Statului său pentru a nu-l lăsa să se îndepărteze de poruncile cugetului său național. Din anii, decând a luat ființă, acest teatru și-a stabilit, într-un chip glorios și neclintit, fundamentele existenței sale: acest fundament a fost și a rămas conștiința națională a instituției și a corpului de artiști. Acest teatru s'a ferit să facă experiențe inutile: adică, să slujească arta despărțită de națiune, sau să maltrateze arta, uitând că ea este religie. An de an, aproape două decenii, acest teatru nu a cunoscut o altă bucurie, decât de a constata permanent, că este un organ al cugetului românesc, că este o zidire a culturii românești, că este unul din stâlpii de beton al vieții noastre de stat. Fără să fi fost frământat de doctrine estetice, fără să fi fost slăbit de învașiunile din ultima vreme ale caraghiozărilor teatrale, această instituție s'a ținut condusă de instinctul său profund și condusă de instinctul său profund și inalterabil național, care a și dat un fel de lozincă de lucru, o lozincă o sublimă concepție: arta românească este subordonată idealului de cultură românească și numai lui. Astfel, acest teatru și-a menținut sentimentul că este o valoare, că este a valoare națională, scutită de orice cercieri de circumstanță, și — mai ales — indestructibilă în imanența sa absolută. Când se va face odată, și credem că a venit vremea, istoria de amănunt, nu numai cronica vieții lui, cotidiene, de va dovedi spre satisfacția tuturor românilor, că acest teatru s'a comportat față de națiunea română, așa cum preoții sinceri și adânc credincioși se comportă față de Dumnezeu din cer. Acesta și este strălucitul rezultat

al unei instituții de artă, care devine valoare neperitoare a națiunii: săiibă elanul religios al slujirii sale... Fără acest elan fără sentimentul misiunii sale unice și excepționale, instituția de artă este un simplu, numai un simplu birou de impiegați banali și triști.

Nu este, deci, de mirare, că în Banat, Teatrul Național din Cluj a fost primit nu ca o cancelarie refugiată, nu ca un birou de impiegați, ci mai ales — acest teatru nu a fost primit aici ca o echipă de comedieni distractivi. Gusturile de artă, atât de înalte, și subțiri ale Banatului, nu îngăduie o asemennena „artă”, nu recunoaște asemenea „artiști”. Și dacă românimea bănățeană s'a bucurat cu atâta sinceritate de prezența Teatrului din Cluj, asta dovedește — fără nici o argumentare în plus că ea a recunoscut în acest Teatru o valoare a națiunii, un templu de artă. Și cine mai precis decât românul bănățean știe intuitiv, ce este arta, cine o poate crea și cine nu, și ce este — mai ales — arta ca cea mai înaltă expresie a culturii natale și a spiritului național. Românimea bănățeană și-a deschis nu numai brațele pentru a strânge în ele pe frații artiști din cauza peregrinării lor forțate, dar și conștiința sa artistică pentru a servi Instituției din Cluj ca un fundament românesc tot atât de solid, cum solidă a fost în țaria sa artistică conștiința românească a ardelenilor.

Acest lucru să se știe — și cred că acest adevăr este știut de Instituția de Cluj. Ea va înțelege de aici înainte, după aceste luni de așezare în rostul său nou la granița de Vest: de a fi, anume, un clopot de răscolitoare chemări a cugetului românesc, chemări făcute în forma distinsă și captivantă a artei românești, — chemări de fiecare clipă pentru marile restaurări integrale ale națiunii noastre în această epocă de încordări de moarte și de foc nimicitor.

Aceste prime rânduri despre instituția noastră din Cluj să fie înțelese ca un modest omagiu adus meritelor și activității ei, pentru care nu sunt de ajuns toate cuvintele frățești din lume.

Ion Gherasim

Altarul Cărții

Membrii Comitetului Asociației Scriitorilor Români din Banat „Altarul Cărții” sunt rugați să ia parte la ședința Comitetului, ce se ține în ziua de Joi, 17 Aprilie 1941, ora 18, în localul vechiu al Școlii Politehnice, strada Tunari.

Se vor discuta probleme referitoare la activitatea Asociației.

Deasemeni sunt rugați a lua parte și membrii activi ai „Altarului Cărții”.

Președinte:

Volbură Poiană Năsturas

Secretar General:

Ing. Birău

Trei ani dela moartea marelui poet național Octavian Goga

Asociația Scriitorilor Români din Banat „Altarul Cărții” cu sprijinul Teatrului Național și al Operei Române din Cluj, în prezent în Timișoara, va comemora pe marele poet național Octavian Goga, cu prilejul împlinirii a trei ani de la moarte.

Comemorarea se face în ziua de J. Mai 1941, orele 11.30, dămineata, în sala Teatrului Național.

Programul ce se cascadează va fi adus la cunoștință publicului prin ziare și primele...

Un ziar german critică autodinea Statelor Unite

BERLIN, 15 (Radio). — Corespondentul Stefani transmise: „Deutsche Allgemeine Zeitung”, comentând declarația Președintelui Roosevelt ce a spus în vapoarelor americane în timpul vizitei sale în Franța, scrie că politica Statelor Unite este o seamă de principiu drept al războiului. Ziarul adaugă că Statele Unite permit să se trimită în Egipt materiale de războiu însă împiedecă trimiterea alimente în Franța neocupată.

RADIO

15 APRILIE 1941.

Radio România 1375 m. și Radio București 364,5 m. 6.45—8.45: Ora dimineții. Radio-Jurnal (I). 13: Radio-Jurnal (II). 13.15: Concert de muzică engleză (discuri). 13.50: Serviciul de știri germane. 14: Muzică nordică (discuri). 14.10: Radio-Jurnal (III). 14.30: Muzică slavă (discuri). Radio-Jurnal (IV); Jurnal Cultural. Muzică religioasă (discuri). 18.50: Corurile marilor Catecești (discuri). 19.05: Corurile marilor Catecești (discuri). 19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.30: Jurnal pentru străinătate în limba jugoslavă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă. 19.50: Serviciul de știri germane. 20: Radio-Jurnal (V). 20.15: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 20.25: Teodor Lupu violoncel. 20.45: Simfonia clopotelor; Domnul nostru Isus Christos. 21: „Hristos pe muntele Sion” Oratoriu pentru soli, cor și orchestră de Beethoven, executat de orchestra Radio-Jurnal, dirij. de Theodor Rogalski. Distribuția: Al. refinul D-ra Silvia Curtin; Hristos, Al. Alexandrescu; Sf. Petru, Gheorghe Ștefanescu. 22: Radio-Jurnal (VI); Sport. 22.10: Violoncel (discuri). 22.30: Corul Catecești Sixtine (discuri). 22.5: Rugăciuni (discuri). 23.15: Jurnalul pentru străinătate în limba germană și italiană. 23.30: Muzică simfonică (discuri). 23.45: Jurnalul pentru străinătate în limbile franceză și engleză.

16 APRILIE 1941.

Radio România și Radio București. 6.45—8.45: Ora dimineții: Radio-Jurnal (I) și Radio-Jurnal (II). 13.15: Muzică germană (discuri). 13.50: Serviciul de știri germane. 14: Muzică Spaniolă (discuri): Sărbătore religioasă la Sevilla de Albeniz (orch. at din Filadelfia, dirij. de Leopold Stokowski). 14.10: Radio-Jurnal (III). 14.30: Conținutul programului de muzică germană (discuri). 15: Radio-Jurnal (IV); Jurnalul Cultural. 18: Fragmente din Oratorii: Marș „Herakles” de Händel. 18.35: Literar național. 18.50: Concert de muzică religioasă: Corul Domnița Bălașa, dirij. de Prof. Ioan Chiescu. 19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă. 19.30: Jurnal pentru străinătate în limba jugoslavă. 19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă. 19.50: Serviciul de știri germane. 20: Jurnal (V). 20.15: D-ra Nella Dimitriu și acomp. la harpă de d-na Florence Lupu. 20.30: Jurnalul pentru străinătate în limba turcă. 20.40: Alexandru Oscarov-Mrtvanu: Ziua prieteniei. 21: Ora germană. 22: Radio-Jurnal (VI); Sport. 22.20: Muzică (discuri) Preludiu și Fuga de Buxtehude (orgă: Alfred Sittard). 22.30: Fragment „Missa in minor” de Brucloner. 22.45: Muzică simfonică (discuri). 23.15: Jurnal pentru străinătate în limbile germană și italiană. 23.30: Continuarea concertului de muzică simfonică (discuri): Concerto în sol minor de Vivaldi orch. Scala din Gvernieri). 23.45: Jurnalul pentru străinătate în limbile franceză și engleză.

Cețiți și răspândiți ziarul

D A C I A

Unitatea Banatului

Șvabii au cerut în 1919, la conferința păcii din Paris alipirea lor la România și integritatea Banatului

Un senzational document diplomatic

D. Aurel Cosma, cunoscutul publicist bănățean, publică în ziarul „Curentul” următorul articol:

Jugoslavia se prăbușește pe povârnișul propriilor ei greșeli. Nu putem prevedea cu certitudine când și în ce proporții se va produce desnodământul tragic al destinului ei, în care n'a vrut să creadă și pe care l-a nesocotit. Putem însă privi asupra drumului pe care l-a parcurs fosta noastră aliată până la apogeul euceririi unui loc de frunte printre puterile pactului tripartit și putem trage concluzii concludente și pilduitoare din obiceiurile guvernului jugoslav pe care le-a avut față de România dealungul acestui drum.

Nu vrem să ne pronunțăm asupra dreptății și nici să judecăm valoarea sincerității sentimentelor de prietenie cu cari s'a simțit legată Jugoslavia față de noi. Totuși, trebuie să constatăm că în momentele noastre de durere națională Belgradul și Budapesta au țesut firele unei legături amicale și intime ce părea să fi îndreptat împotriva intereselor românești. România s'a jertfit pe sine ca să nu deslănțuiescă un răzbi în Europa Centrală și s'a supus vremelnice umor de înțelegări inutile și nedrepte, ca din sarcinile ei să-și croiască o cale nouă spre mărirea și strălucirea. Noi am intrat în politica axei cu prețul scump al cuceririi celor mai românești provincii, în timp ce Jugoslavia își făcea intrarea în lume în lupta ordinii de mâine fără nici o jertfă și cu câștigul unor promisiuni de întindere teritorială. Ungaria, Bulgaria, la fel, s'au încadrat pe linia axei prin beneficii în dauna noastră. Cu toate acestea, noi am tăcut și am răbdat. Inexistența și bunul simț al nostru nu s'au oprit întotdeauna să ne bucurăm de strerea altora și trebuie să se știe că nu am fost aceia cari am deschis stăvile scadei de planuri cu privire la împărțirea Jugoslaviei.

Ungurii, cari s'au mândrit până acum să se săntămână de a fi prieteni eterni cu Jugoslavii, astăzi, când biruința puterilor axei în Balcani merge cu înțeleală spre câștigul unei orânduiri noi, ei au fost cei cari s'au grăbit să-și formuleze pretenții asupra provinciei Bacica, situată între Tisa și Dunăre, poate chiar asupra altor teritorii din partea de nord a Jugoslaviei.

Pe noi nu ne interesează revendicările teritoriale, dar un profund simț de moralitate politică ne incuamnă să strigăm ca roșta vreme cât Ungaria nu retrocedează Ardealul României, nu poate avea pretenții teritoriale în altă parte, mai ales în regiunile fertile ale provinciilor din nordul Jugoslaviei, de care fusese răzbită până deunăzi printr'un tratat de înțelegere veșnică. Să se facă mai întâi dreptate României și numai după aceea să se discute în cadrul pactului tripartit dreptatea care i s'ar cuveni Ungariei în detrimentul unei țări care își poartă clipele de desnădejde.

În ritmul de revendicări asupra împărțirii teritoriale a Jugoslaviei se actualizează aspirațiile populului șvab din Banat, care sunt identice cu ale neamului românesc, de a asigura unitatea bănățeană prin integritate și unire.

Că vădită tendință în acest sens se remarcă câteva zile în opinia publică a celor două națiuni din Banat. Românii și germanii se înfrățesc și pe drumul înfăptuirii acestui ideal care nu putuse fi dus la îndeplinire în 1919, deși autodeterminarea celor două țări s'a pronunțat pentru alipirea întregului Banat la România.

Acum este locul să amintim că în vara anului 1919 poporul german din Banat a trimis la Conferința păcii o delegație compusă din reprezentanți aleși de adunarea națională a Șvabilor ținută la Timișoara la începutul lunii August, delegație compusă din d-nii: dr. Ștefan Frecot, dr. Andrei Buschmann, Francisc Timon și Toma Fernbacher, care să ceară și susțină integritatea Banatului și alipirea lui la România, astfel după cum a fost votată această dorință de forul reprezentativ al tuturor comunelor șvabești. Memoriul prezentat de această delegație în ziua de 19 August 1919 lui Georges Clemenceau, care prezida conferința de pace, conținea textul motiunii votate la Timișoara și o documentată expunere a motivelor cari pledau pentru unitatea Banatului. Voiu scrie aici câteva fragmente din acest memoriu:

Adunarea națională a tuturor Șvabilor din Banat, care s'a ținut la 10 August 1919 în Timișoara, ne-a însărcinat să susținem cauza poporului șvab pe lângă Conferința de pace, prin intermediul reprezentanților României.

Această adunare a fost convocată de către conducătorii instituțiilor naționale ale Șvabilor din Banat și ea a fost compusă din reprezentanții tuturor comunelor locuite de Șvabi.

Numărul delegaților a fost de mai multe mii și regiunile ocupate actualmente de trupele sârbe au ținut să fie și ele reprezentate în întregime ca hotărârile acestei adunări să fie voiața exprimată de tot poporul șvab.

Acești reprezentanți ai regiunilor ocupate de trupele sârbești s'au expus la cel mai mare pericol, la cele mai crâncene persecuții, la probabilitatea de a nu se mai reîntoarce acasă, pentru a putea lua parte la această adunare. Dar groaza produsă între Șvabi de vestea tristă că Banatul ar putea fi împărțit, desfăcut în mai multe bucăți, a fost atât de profundă, încât au preferat să se expună mai bine la toate primejdiiile, la toate persecuțiile autorităților sârbești, decât să nu-și poată uni strigătul lor de durere la acela

al fraților români.

Dupăce au ascultat plângerile delegaților veniți din regiunile ocupate de Sârbi, unde totul a fost rechiziționat, sechestrat, unde întreaga viață economică și culturală a fost coborâtă la o treaptă necunoscută până acum, dupăce s'a exprimat, prin glasul celor mai autorizați reprezentanți, simpatia Șvabilor pentru poporul român, ale cărui sentimente de sinceritate și dreptate, elan de civilizație și larg liberalism, au creat între noi și ei, în cursul secolilor de opresiune maghiară, legături de prietenie și de colaborare dintre cele mai strânse, adunarea a decis să trimită o delegație la Conferința de pace din Paris și ea a votat cu unanimitate rezoluția următoare:

În numele tuturor șvabilor, declarăm, că noi nădăjdum în mântuirea naționalităților cari locuiesc în Banat, numai printr'un Banat integral și nedivizat, căci o împărțire a lui ar însemna, pentru toate popoarele din această provincie, o ruină economică, constituind o cauză de conflicte, de nemulțumire și de amenințare a păcii.

Deoarece Timișoara centrul vieții economice și sociale, a fost alipită la România și suveranitatea M. S. Regelui a fost extinsă asupra Banatului; deoarece noi vedem în manifestul dela Alba-Iulia o garanție că vom putea în viitoarea patrie să ne dezvoltăm liberi ființa noastră națională și să ne folosim de limba noastră maternă; deoarece ne vom putea dezvolta liber și fără piedici atât pe teren politic și economic, cât și pe teren cultural și social, asigurându-ne astfel un viitor național, noi dorim ca întreg Banatul să fie alipit integral și nedivizat la Regatul României Mari.

Noi suntem, deci, purtătorii voinei unanime, liber și spontan exprimate a unei națiuni, care, de acord cu locuitorii români ai acestei provincii, cerem unirea Banatului cu România.

IRAK - ȚARA PETROLULUI

Pe pământul biblicei Mesopotamii

Acum trei zile un grup de ofițeri superiori ajutați de armată au răsturnat guvernul din Irak silind pe regent să demisioneze. Noul guvern militar a proclamat de rege pe Feysal al II-lea, azi abia în vârstă de 8 ani. Feysal al II-lea este fiul fostului rege Ghazi I-ul, care — precum se știe — a murit acum câțiva ani într'un accident de automobil.

IN STRAVECHEA MESOPOTAMIE
Prelungire spre răsărit a Siriei, extremitate nordică a Arabiei, având hotar cu Persia. Irakul ocupă o bună porțiune din străvechea, din biblica Mesopotamie.

Așezat între două nesfârșite pusturii de nisip, între desertul roșu al Arabiei și desertul Siriei, sprijinit pe podișul arid al Persiei, el constituie totuși o țară fertilă, singura țară fertilă din această regiune.

Străbătut de Tigru și de Eufrat, cele două mari fluvii istorice, Irakul este o limbă de pământ a cărei extremitate nordică o formează granița Turciei și care se sprijină la sud pe golful Persic. Ca și Nilul, Tigrul și Eufratul sunt fluvii ce se revarsă în anumite perioade ale anului. De aci, fertilitatea solului.

O ȚARA VECHIE ÎN STAT NOU

Această fertilitate nu ar putea acorda Irakului importanța pe care ulti-

mele evenimente i-au hărăzit-o. În ciuda fertilității solului regatul dela Tigru și Eufrat este o țară săracă. Pe o întindere de 400.000 de km. pătrați locuiesc 3 milioane de oameni. Oricât de fertil ar fi un pământ, o populație cu o densitate ce nu atinge 10 locuitori la chilometru, nu îl poate fructifica.

Irakul nu este încă fructificat. Teatrul al unor războaie interminabile, fost teritoriu turcesc, el a devenit regat prin hotărârea puterilor ce au fixat în ultimele decenii harta lumii.

Abia prin această hotărâre, morarhul ce are Capitala la Bagdad, a putut întreprinde reconstrucția țării sale.

SUB DOMNIA REGELUI GHAZI I.

„Mort acum câțiva ani într'un misterios accident de automobil, Irakul a devenit unul din centrele de interes ale lumii.

A devenit centru de interes pentru că, cerând sprijinul findantei engleze, suveranul decedat, a scos la lumină marea bogăție a țării sale: petrolul.

Exploatat de curând, petrolul Irakului constituie una din sursele cele mai importante ale lumii. Importantă pentru întinderea ei, importantă mai ales pentru că fiind de curând descoperită ea este departe de secătuirea ce amenința regiunile petrolifere cele mai vestite.

Peste 7 milioane tone

reprezintă pierderile Marinei britanice

NEW-YORK, 15 (Rador). — Corepondentul agenției DNB anunță:

D NELSON ROCKFELLER TRIMISUL SPECIAL AL PREȘEDINTELUI ROOSEVELT A DECLARAT CU PRIETARUL LANSĂRII UNUI CARGOBOT (SYLVANIA) CĂ TOTALUL PIERDERILOR SUFERITE DE ANGLIA PÂNĂ ACUM LA ÎNCEPUTUL PIERDETĂRIILOR SE RIDICĂ LA 7,9 MILIOANE TONE.

PÂNĂ ACUM LONDRA A AFIRMAT CĂ NU A PIERDUT DECĂT 5 MILIOANE TONE.

Ambasadorul Mării Britanii la președințele Turciei

ANKARA, 15. (Rador). — Agenția telegrafică turcă anunță:

Președintele republicii Ismet Inonu a primit la reședința sa pe ambasadorul Mării Britanii sir Knatchbull Hughesen.

La audiența a asistat și d. Saracoglu ministrul afacerilor străine.

Populația Libanului invitată să sprijine noul guvern

Beyruth, 15 (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. comunică: Inaltul comisar francez Generalul Dentza a adresat un apel populației Republicii Libanului invitându-o să sprijine noul guvern care este format din experți și reprezentanți ai generației noi. Printr'un decret orașul Beyruth urmează să se administreze autonom având drepturi executive și de administrație speciale.

Un reportaj pe zi

GAZARAH, KERKAH, ABENDALI...

acestea sunt centrele petrolifere ce se cunosc până acum în Irak.

Așezate toate în apropiere de Mosul în vecinătatea graniței Turcești, la capătul liniei ferate ce leagă această localitate de Bagdad și de golful Persic, ele constituie un rezervoriu ce pune în umbră vestita regiune Baku din U. R. S. S.

Evident, exploatarea Irakului nu este terminată, noi surse ar mai putea fi descoperite. Cu siguranță iarăși, că exploatarea actuală nu a atins dezvoltarea celorlalte centre mondiale.

Dar tocmai aceste realități sporesc interesul pentru o regiune care, deși în prima fază a organizării sale, poate oferi resurse atât de însemnate.

ALTE MATERII PRIME

Dar Irakul mai poate furniza și alte materii prime.

Munții săi dela nord și dela est păstrează zăcăminte de plumb, de zinc, de fier, de sulf și de aramă. Pe cursul superior al Tigrului se găsește de asemenea bitumul.

Fără îndoială, zăcăminte și materii prime mai puțin însemnate și în cantitate mai mică decât petrolul, dar deloc neglijabile într'o împrejurare ca aceea ce este în curs de desfășurare.

Introducerea pedepsei cu moartea în Spania

Madrid, 15 (A. Uor). — DNB anunță că Monitorul Oficial publică textul legislației relative la securitatea statului prin care prevede pedeapsa cu moartea pentru înalta trădare, atentat contra Șefului Statului, dirigitorilor politici, precum și pentru orice încercare de răsturnare a regimului sau înlăturarea Șefului Statului prin acțiuni bazate pe violență.

Orice atentat contra independenței naționale sau a teritoriului în exterior va fi pedepsit cu închisoare de la 1 an până la 20 ani. Vor fi pedepsiți cu moartea: toți cei cari încearcă să pună la cale vre-o revoluție sau războiu precum și cei cari vor da la acțiuni de sabotaj împotriva întreprinderilor de interes general, bisericilor, depozitelor statului etc.

Cronica Orăștiei

Bisericești. — În comuna Balomir a fost ales paroh ort. lic. în teologie Ion Vasii din Romos, alegerea fiind verificată de Scaunul protop. al Orăștiei.

— În bisericile românești serviciile divine se vor oficia în săptămâna cea mare și la Paști după vechiul orar.

Militare. — Din îndemnul doamnei General Antonescu, Conducătorii Statului, au întreprins și doamnele de ofițeri din aceasta garnizoană o colecție publică de Sf. Paști, pentru ostași care stau de veghe.

— În curtea Cazarmei „Decebal” s'a sfințit o maiestoașă Troiță ca întregire a Monumentului eroilor, ridicată din inițiativa fostului Comdt. Col. L. Popescu și la stăruința actualului Comdt. Col. Ion Bujor, Lt. Col. A. Madgearu și preot Cpt. S. Bulz. — Este o lucrare simbolică cuprinzând harta Țării în culori luminate, cu părțile rănite în negru, cu scopul de a arăta dorința neastrămutată a Românilor: *Intrețierea hotarelor!*

Producțiune. — Reuniunea Meseriașilor Români, aranjează a 2-a zi de Paști tradiționala producțiune teatrală urmată de dans în sala românească „Central”.

MICA PUBLICITATE

APARE IN FIECARE ZI UN LEU CUVANTUL. MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu clișeu tarif special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Se caută de urgență corector, pentru ziarul „DACIA”. A se prezenta la redacția ziarului.

De vânzare cărucior de copii tip modern, puțin uzat. A se adresa: Str. Cernăuți 1. Mașină de cusut (pentru croitorie) în bună stare, de vânzare în Timișoara II, str. Telegrafului 71.

Caut servitoare pentru imediat angajare. De preferință femeie de la țară. A se adresa la administrația ziarului „Dacia”, str. Lonovici 2.

De vânzare un Lot de casă, aproape de Politehnică, cu prețul 260.000 lei, 228 stp. Oferte la ziar sub „Lot de casă”.

CETATE NOUĂ

În ziua care amintește înălțarea la gurie a neamului românesc prin faptele înaintașilor, săvârșite în cursul deceniilor trecute pentru înfripirea națională, în această zi de 10 Mai 1941, va apare în Timișoara revista săptămânală „Cetate Nouă”. Conduasă de un grup de români, lucrători în viața Patriei, pentru reînvierea așteptată.

În grozavele frământări de astăzi ale popoarelor ce își deschid cu sâbie și cu înțelepciune drum de triumf și așezare temeinică, pentru urmașii lor, neamul românesc răstignit pe crucea ruperei hotarelor, trebuie să meargă înainte peste toate prăpăștiile, ca să nu rămână crucificat.

Toți câți am strigat prezent la pierderea unei părți din moșia neamului și trăim acum amărâți între hotarele pământului ce ne-a rămas, să nu dormim în ceasul din urmă. De s'ar prăbuși chiar munții peste noi, cu toată greutatea lor, totuși să facem eforturi cât ne ajută puterile pentru a sta în picioare pe frontul trudei și al jertfei, demni cu steagul idealului în mână, cu inima caldă bătând întru dragostea de

frate, cu lumina ochilor deschisă spre steaua destinului nostru. Steaua va fi atât de strălucitoare, după cum vom ști să dăm putere de muncă pentru permanența României.

„Cetate Nouă” va fi organul de adunare și înfrățire românească, de creare a unui suflet național unitar, puternic ca și cremenea.

„Cetate Nouă” va lămurii români-mea asupra tuturor problemelor de esență etnică, sociologică și culturală, în scopul de a întregi simțirea românească și spori elanul inimilor îndurerate.

„Cetate Nouă” nu va fi marșă de vândut la mezat în piață, nici unelată de desbinare a fraților, ci un îndreptar de cugete având ca țintă uniri a sufletelor românești.

În acest scop chemăm la colaborare intelectualitatea română din Banat și țară.

Inspirați din trecutul autohton al marilor revoluții spirituale, vom aprinde cu faptă cinstită flacăra destinului românesc, aici pe pământul de margină al României.

Volbuă Poiană Năsturaș

Complicații pe chestiunea instalării de baze navale și aeriene americane în Groenlanda

Ministrul Danemarcei la Washington a fost destituit

Copenhaga, 15 (Rador). — Corepondentul agenției DNB transmite următorul comunicat al Ministerului Afacerilor străine danez:

Din telegramele sosite de la Washington reese că Statele Unite au decis, — zona de războiu germană întinzându-se până în apele Groenlandei, — să asume protecția Groenlandei creind acolo baze navale și aeriene.

Cu privire la aceasta a intervenit, — după ea aduce la cunoștință legația Danemarcei prin rapoarte telegrafice, — un acord semnat de secretarii departamentului de stat d. Cordell Hull și de ministrul Danemarcei dr. Kauffmann.

Este fără nicio îndoială că acest acord semnat în astfel de condițiuni, n'are nici un fel de validitate interna-

țională, căci el a fost semnat fără ca Regele Danemarcei sau guvernul numit de el să fi luat câtuși de puțin parte la semnarea lui sau să fi avut cea mai mică cunoștință de el.

Ministrul Afacerilor Străine a protestat pe lângă însărcinatul cu afaceri al Statelor Unite la Copenhaga printr-o notă cu data de Sâmbătă, împotriva faptului că guvernul Statelor Unite ar fi urmat tratative și ar fi semnat un acord cu ministrul Danemarcei la Washington într-o chestiune interesând dreptul de suveranitate a Danemarcei asupra Groenlandei, fără ca acest ministru să fi fost autorizat nici în baza poziției această chestiune în numele guvernului danez.

Prin aceeași notă, ministrul danez al Afacerilor Străine a protestat chiar de acum împotriva faptului că guvernul Statelor Unite este pe cale de a duce la îndeplinire planurile de a realiza baze militare în Groenlanda și menționate în acordul sus zis.

În fine nota insistă asupra faptului că Danemarca nu se consideră deloc angajată prin acest acord. Din cauza atitudinii avută în această chestiune, drul Kauffmann a fost destituit prin decret regal pe data de Duminică 13 Aprilie și primit ordin de a se reîntoarce la Copenhaga remițând afacerile legației consilierului Blechinger care îndeplinește funcțiunea de însărcinat cu afaceri.

D. Matsuoka a părăsit Moscova

Moscova, 15 (Rador). — D. Matsuoka Ministrul Afacerilor Străine al Japoniei a părăsit Moscova Duminică seara plecând la Tokio.

Pe peronul gării se aflau pentru a-l saluta d-nii Stalin și Molotov. Conte de Schulenburg, ambasadorul Germaniei la Moscova, colonelul Krebs atașatul militar adjunct german ca și reprezentanții diplomației ai celorlalte puteri semnatare ale pactului tripartit.

D. Matsuoka și-a luat rămas bun foarte cordial de d-nii Stalin și Molotov cărora le-a strâns mâna de mai multe ori. Trenul a părăsit gara la ora 18 (ora Moscova).

Noul regent al Irakului

Istanbul, 15 (Rador). — Corepondentul Agenției D. N. B. transmite:

Se anunță din Bagdad, că adunarea națională irakiană, reunită în ședință plenară, a declarat decăzut de pe tron pe fostul regent Emirul Abdulah, care a fugit.

În locul său a fost ales prin aclamație tuziaste Serif Saraf, fost guvernator al Hedjasului.

Noul regent a luat pater la instrucția a bă din cursul marelui război, îndreptat contra englezilor al cărui șef a fost Regele Nussein. El este rudă cu regele Faisal. Serif Saraf s'a prezentat în fața parlamentului pentru a depune jurământul de credință față de regalitate, armată și națiune irakiană.

Bagdadul se află în entuziasm.

Formarea unui cabinet constituțional național, care să înlocuiască actualul guvern de tranziție, este iminentă.

Știri interne

VAL DE FRIG ÎN ȚARĂ

În ultimele zile un val de frig s'a abatut indiferite părți ale țării. Frigul se face din ce în ce mai simțit. În alte orașe și regiuni ninge. În Sibiu, de Jol ninge fără întrerupere astfel că orașul a luat aspect iernatec. La Timișoara după două zile de ninsoare frigul s'a menținut. Abia de azi temperatura a început să ridice.

INSAMANTARILE CU FLOAREA SOARELUI

Însămânțările cu floarea soarelui trebuie negreșit terminate înainte de sărbătorile Paștelui, potrivit instrucțiunilor date de ministerul agriculturii.

ASISTENȚA SOCIALĂ ÎN CAPITALĂ

Ca și în anii trecuți primăria Capitalei a luat măsuri pentru asistența socială. Asist. d. gen. Rodrig Modreanu a dispus alcătuirii tablourilor despre toate familiile nevoiaș care merită să primească ajutoare de Paști. Au fost cumpărate mari cantități de alimente: fiecare familie a primit un pachet cu făină, zahăr, carne, ulei, etc. Cantitățile vor varia în raport cu numărul membrilor de familie. De asemenea s'au rezervat sume de bani pentru ajutoare familiilor greu împovărate. Desigur și în celelalte orașe ale țării se vor lua asemenea măsuri de omenie.

INSTANȚELE JUDECĂTOREȘTI AU LUAT VACANȚA

București, 15 (SIR). — Cu începere de la 1 Aprilie instanțele judecătorești iau vacanță până după Duminică Tomii, Tribunalul, Parchetul și Curtea de Apel lucrează și judecă și în timpul vacanței dimineața de la 8-10.

ORAȘELE AU FOST APROVIZIONATE CU ALIMENTE

BUCUREȘTI, 15 (SIR). — Populația orașelor a fost prevenită să nu se îngrijesească deocamdată să ia măsuri de aprovizionare cu alimente. În adevăr atât în Capitală cât și în orașele țării au început să sosească alimente.

LA CINEMA THALIA

Senzational program de Paști!

Primul film nou venit de peste Ocean!

BABY SANDY
O FATA CU NOROC

PORTOCALÉ!

CEA MAI BUNA CALITATE
LEI 76 Ker.

LA REBHOLZ

FOȘTE BARZANUL TIMIȘOARA-CETATE

Un articol al ziarului „Pravda“

Ce reprezintă noul pact de neutralitate dintre URSS și Japonia

Nervozitate în Statele Unite

Moscova, 15 (Rador.) — Agenția Tass transmite un articol al ziarului Pravda închinat semnării pactului de neutralitate între URSS și Japonia.

Ziarul arată că s'a împlinit 36 ani dela semnarea tratatului din Portsmouth după războiul ruso-japonez. În tot acest timp relațiile dintre cele două țări au fost încordate și au fost uneori și serioase ciocniri militare astfel, că japonezii au intervenit în Extremul Orient în 1918—1922, iar evenimentele dela lacul Khassan, Nomonohan și Halhingol mai sunt în amintirea tuturor. Pactul de neutralitate și declarațiile publicate Duminică sunt documente de mare însemnătate politică, reprezentând un pas spre îmbunătățirea relațiilor între cele două țări.

După ce arată conținutul pactului și a declarației ziarul stăruie asupra însemnătății lor căci astfel se pune capăt cauzelor de fricțiuni permanente nu numai între cele două părți semnatare ci și între Manciukuo și republica populară Mongolia. Însemnătatea pactului este cu atât mai mare cu cât el a fost încheiat într'un moment când războiul se întinde și cuprinde țări noi.

Pactul deschide calea replemării și pentru problemele rămase în suspensie între URSS și Japonia precum și convenția de pescuit, tratatul de comerț etc. Dificultățile au căzut din moment ce cele două guverne au declarat că aspiră la amicitie.

Ziarul încheie arătând că atât URSS cât și Japonia și misiunile lor istorice, le îndeamnă să înlăture orice cauză de ostilitate între ele.

IMPRESIA ÎN STATELE UNITE

WASHINGTON, 15. (Rador.) Corespondentul agenției DNB transmite în oclăierea pactului de neutralitate între URSS și Japonia a făcut senzație aci.

Ziarele de Luni dimineată nu au luat

incă atitudine deoarece știrea a parvenit prea târziu. Incă din ajun în presă se aștepta ca negocierile de la Moscova ale dlui Matsuoka să dea greș.

În cercurile departamentului de stat evenimentul nu este comentat până acum.

În cercurile congresului demnește o mare nervozitate iar experții în materie de politică externă ca și diplomații examinează acum care ar putea fi efectele pactului asupra situației mondiale.

Deputații sârbi aflați în Croația au fost arestați

Budapesta, 15. (Rador.) — Corespondentul Agenției Stefani transmite:

Deputații sârbi care se găseau pe teritoriul croat au fost arestați și vor fi reținuți ca ostateci. Ei vor răspunde de viața croaților rămași în Serbia.

Guvernul croat a invitat minoritatea germană să se înapoieze în Croația.

D. Ante Pavelici, șeful mișcării croate, a plecat la Zagreb.

Colonelul Fabian, căruia i s'a încredințat comandamentul suprem al armatei croate, a părăsit frontul sârb, înapoiindu-se în Croația cu material de război în valoare de peste o sută milioane dinari.

Prima sancțiune aplicată în cadrul pactului tripartit

Berna, 15. (Rador.) — Corespondentul agenției Havas semnalează o corespondență din Berlin a ziarului „Neue Zuercher Zeitung”, în care este subliniată importanța comitetului executiv al pactului tripartit, care s'a întrunit la Berlin. După părerea corespondentului, acest organ are o importanță mult mai mare decât a avut creată consi-

liul Societății Națiunilor.

Cercurile politice germane — scrie corespondentul — văd în același timp în războiul contra Jugoslaviei prima sancțiune aplicată, în cadrul pactului tripartit, unul membru disident. Această părere s'ar sprijini pe o declarație făcută de d. Matsuoka la Moscova.

Val de teroare în India

KABUL, 15 (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Se află aci că în districtul Bihar din India de Nord-vest s'a deslănțuit un val de teroare.

A fost provocată deraierea unui tren, iar în mai multe orașe au avut loc aten-

tate cu bombe. Linile telefonice dela Bannu și Kohat, în Vaziristanul de Nord, au fost distruse de insurgenții din Vaziristan.

Între Bannu și Khajuri, locuitorii din Vaziristan au atacat un convoi de vehicule însărcinate cu alimente și materiale de război.

Un interview cu Ante Pavelici șeful croaților

„Poporul croat este copt pentru dezvoltarea sa politică și socială“

Roma, 15. (Rador.) — Agenția Stefani primește următoarele dintr'o localitate din Croația independentă.

Cu prilejul întrevederii pe care a acordat-o trimisului special al agenției „Stefani” dr.-ul Ante Pavelici șeful Croației Noi, după ce a amintit că statul croat este vechiu de o mie de ani și că niciodată înainte de tratatul dela Versailles sârbi și croații nu au format stat comun, a declarat următoarele:

„Frontierele naturale dintre cele două țări așezate de o parte și de altă a Drinei sunt și rămân aceleași ce despărțeau imperiul de răsărit de imperiul de apus. Restaurarea actuală își găsește temelul atât în momentul istoric cât și în cel etnic. Mișcarea panslavistă răspândise în lumea întregă convingerea că Croații și Sârbi formează un singur popor. Dar aceasta nu este ade-

vărat căci croații nu sunt slavi ci pur și simplu croați, chiar dela origine.

Fără a mai repeta bine cunoscutele deosebiri de religie și de cultură, cele două popoare se desebeșc sub raportul etnic și chiar din punct de vedere somatologic. Poporul nostru este foarte muncitor și constructiv, teritoriul nostru este bogat, statul nostru are toate premisele pentru o viață independentă care să poată asigura națiunii o existență demnă și confortabilă, mai ales în cadrul ordinii noi create de Duce și Führer. Croația a intrat în această ordine chiar din momentul când a proclamat independența.

Pe de altă parte mișcarea noastră de eliberare este plasată pe un plan autoritar și chiar delat început. Principiile mișcării „justași” și statul care a rezultat din

Cursive

D. Gurănescu

... se comuna și cu încredința Sa. d. Ministru Plenipotențiar Gurănescu, a trecut la pensie.

Ministerul de Externe își răvarșește mandatarii...

Faptul trecerii în odihnă a fostului nostru ministru la Belgrad, coincide atât de semnificativ, cu căderea militară a Capitalei Iugoslave.

D. Gurănescu!

Câte proteste câte necazuri ale fraților din celălalt Banat, nu ne revin în minte, acum, când pensionarea dsale se întâmplă deodată cu năruirea Iugoslaviei.

D. Gurănescu, urmând desigur, calea diplomatică, a menținerii cu orice preț, a alianței fictive dintre noi și sârbi, era atât de surd la strigătele de desnădejde ale fraților români din Iugoslavia.

În cabinetul dsale, problemele vitale ale consăngenilor noștri erau denaturate voit, guvernele românești fiind presate de rolul dsale ingrat dar comod, de a nu deranja beatitudinea româno-Iugoslavă.

Când Românii din Iugoslavia își revendică elementarele drepturi de libertate culturală, când studenților români plecați la studii în România li-se ridică cetățenie, când ziarul „Nădejdea” nu-și putea trece peste granița comună mașinile tipografiei cumpărate la noi, când tranzitul de vite românești destinate Italiei fu interzis, când școlile ne erau desființate, când libertatea de intrare fu încălcată, când nici-o societate culturală sau corală din România nu era admisă să viziteze în turnee centrele românești, când toate aceste acte de mamicie așteptau o străduință din partea dlui Gurănescu, dsă se retranșă, împabil, în abilitățile aceluiaș joc diplomatic...

Iar noi, aici la Timișoara, ne conjugăm tot atât de zadarnic protestele, pe toate coloanele presei românești.

Obosit de atâta activitate pasivă, d. Gurănescu își poate începe multumită odihna.

Comitagii sârbi atacă trupele ungare

Budapesta, 15 (Rador.) — Un comunicat ungar anunță că trupele maghiare au terminat cu ocuparea teritoriului dintre Dunăre și Tisa.

Bande de comitagii sârbi continuă în unele locuri atacurile împotriva trupelor ungare și a populației germane și ungare.

Trupele din Grecia trebuie să învingă sau să moară, scrie presa turcă

ISTANBUL, 15 (Rador.) — Corespondentul agenției D. N. B. comunică:

Ziarul „Ikdam” publică un articol în care se ocupă de lupta Greciei și ajunge la concluzia următoare:

Trupele din Grecia au misiunea istorică, ori să învingă, ori să moară.

Dacă Anglia plănuește un alt Dunkerque în Grecia, atunci și-a pierdut orice prestigiu.

Dacă Anglia este gata să-și sacrifice trupele sale pe pământul Greciei, atunci să probeze aceasta imediat: să dea foc vaselor pentru asigurarea retragerii și să pornească la luptă.

Sosirea ministrului României în Japonia, la Tokio

Tokio, 15 (Rador.) — Noul ministru a României la Tokio, generalul Gheorghe Băgulescu a sosit astăzi, însoțit de noul atașat comercial al României.

D. general Băgulescu a mai fost la Tokio, din 1935 până în 1939, în calitate de atașat militar.

Ceți și răspândiți ziarul D A C I A

S P O R T

Infrângerea Ripensiei, senzația returului al șaptelea

Și în returul al șaptelea s'a adevărit că mingea este rotundă și aduce victorie acelei echipe care se știe folosi mai bine de rotundimea ei. De astă dată asupra Timișoarei au căzut sorții de a fi teatrul senzației, Mica reușind să dispună de Ripensia în deplasare. Liderii Unirea-Tricolor și Venus și-au lichidat adversarii cu nume fără drept de apel. Rapid abia la sfârșitul matchului a putut să salveze un punct. Gloria a obținut o victorie prețioasă asupra Sportului ieșind definitiv din zona retrogradării. Echipele dunărene s'au luptat cu multă ardoare și gălățenii reușind să dispună de F. C. Brăila.

După matchurile de Duminecă clasaamentul are următoarea înfățișare:

Unirea Tricolor	19	15	0	4	47:19	30
Venus	18	13	3	2	57:17	29
Ripensia	19	11	4	4	49:24	26
Rapid	18	10	4	4	43:25	24
Mica	19	10	0	9	41:34	20
Sportul Studentesc	18	9	2	7	41:35	20
U. D. R.	18	7	5	6	44:34	19
F. C. Craiova	19	6	3	10	29:52	15
F. C. Ploști	19	6	3	10	29:46	15
Gloria	19	6	2	11	30:45	14
Universitatea	17	5	1	11	23:38	11
Gloria C. F. R.	18	3	4	11	17:33	10
F. C. Brăila	17	2	1	14	20:68	5

Graba strică treaba.

MICA—RIPENSIA 4:3 (2:2)

Prevederile s'au confirmat, footballul este un joc de asociație, în care trebuie să se angreneze fiecare echipier în aceeași măsură și contrar sistemului teatral; figuranții nu au ce căuta într-o echipă de fotbal. Este imoral, ca unii din jucători să se complacă în postura de simple balize, marcând tricoul echipei și completând numărul cerut de regulamentul de joc, mai cu seama când unele persoane din conducere aduc sacrificii materiale maxime. Recunoștința unora din echipă, pentru existența dată nu se prea ilustrează.

Ripensia a fost de nerecunoscut, cu o înaintare în mare vervă și dorință maximă de a învinge și cu o apărare aproape inexistentă. Halfia a fost lipsită complet de concepții de joc. Au mișcat pe teren ca niște somnambuli fără nici o vlagă și adresă. În linia de fundasi Felecan în formă, Oprean în formație. Pavlovici are pe conștiință un punct, dacă nu chiar două. Singură scuză se poate aduce că au fost urmăriți și de ghinion.

Oaspeții au impresionat plăcut. Au produs un joc vioi și cu mult rezultat. Intreaga echipă a contribuit la obținerea victoriei. Apărarea imediată a fost aproape impenetrabilă mai cu seama când a fost vorba de menținerea rezultatului. Halfia lor a fost antipodul celei a gazdelor. Fusoi inepuizabil, iar halfii de margine au întrecut cu mult pe cei ai roș-galbenilor. Atacul a jucat sobru, fără multe complicații. S'au evidențiat îndeosebi Marian și Moravetz II.

În concluzie, am văzut un match interesant în care a învins echipa mai bună.

Jocul
Deja în primul minut Ripensia printr'un atac fulgerător deschide scorul prin o minge bine speculată de Bindea (1:0).

Dar, suporterii roș-galbeni nici nu și-au revenit, oaspeții după ce au obținut trei lovituri de colț egalează prin Cociuban care exploatează o minge ricoșată din bară, 1:1. Apărarea Ripensiei, cu excepția lui Felecan este complet desorientată. În m. 10 Moravetz transformă, 2:1.

Brădenii sunt stăpâni pe teren până la un anumit punct, când Ripensia își revine și presiunea ei asupra adversa-

rului devine tot mai accentuată Bindea demarează pe tuse centrează iar Covaci nimereste bara. Cu puțin noroc, putea să fie un goal.

În m. 33 Bindea egalează din poziție dificilă 2:2.

La reluare Mica este mereu în front nu pare deloc a fi obosită. Se succed atacuri care mai de care mai periculoase. Jocul este foarte vioi și Ripensia obține un colț fără a fi exploatat.

În m. 14 Moravetz bine lansat, marchează dela 16 m, un punct imparabil, 3:2. În m. 21 lovitura liberă alui Bindea este salvată în extremis de către Pop. În m. 30 Chereslădeanu ridică scorul 4:2.

Ripensia începe să recâștige terenul, dar e prea nervoasă să poată fructifica superioritatea.

În m. 36 centrarea lui Beke este folosită de Bindea pentru a reduce handicapul 4:3.

În m. 40 roș-galbenii au o nouă ocaziune de a marca, dar Pop este vigilent și acaparează lovitura de cap a lui Covaci.

A arbitrat sobru și cu mult înțeles d. Huszty.

Formatiile. Ripensia: Pavlovici, Oprean, Felecan, Simatoc, Kotormanvi, Coman, Beke, Andreescu, Covaci, Voică, Bindea.

Mica: Pop I, Tancu, Lungu, Câmbean, Fusoi, David, Chereslădeanu, Marian, Cociuban, Moravetz II, Pop IV.

GLORIA—SPORTUL STUDENTESC 2:0 (0:0)

Arădianii au obținut o prețioasă victorie în compania Sportului Studentesc. Dela început s'a evidențiat superioritatea gazdelor cari adeseori au pus în pericol buturile aparate de Ghenea. Cheia victoriei a fost apărarea, precum și extremele cari au jucat în mare formă.

La studenți Sucitulescu încă nu se înțelege cu noii săi coechipieri. Restul echipei în nota obișnuită.

Punctele au fost marcate de Igna și Fritz în m. 64 și 71.

S'au remarcat: Igna, Volentir, Nicola, Mladin și Fritz respectiv, Ghenea, Duce și Mihailescu.

VENUS—UDR 4:0 (0:0)

Campionii virtuali după o repriză albă, au dispus de reșițeni după o mare luptă deși scorul obținut nu demonstrează acest lucru. U.D.R. a marcat un punct care a fost anulat de arbitru. Acest fapt i-a demoralizat și aceasta este explicația înfrângerii reșițenilor la un scor așa de exagerat.

Punctele au fost marcate de Iordache, Vladimirescu, Humis, Vladimirescu în m. 13, 21, 31 și 35.

UNIREA TRICOLOR—F. C. CRAIOVA 3:0 (1:0)

Prin noua înfrângere echipa craioveană a dovedit cu prisosință ce valoare are și de ce eforturi este capabilă. Oaspeții dela început au fost stăpâni pe situație și au învins fără să se întrebuinteze prea mult.

Au marcat: Sony Niculescu (2) Dumitrescu în m. 5, 51, 74.

F. C. PLOEȘTI—RAPID 2:2 (1:0)

Matchul s'a disputat în nota superiorității categorice a republicanilor. Feroviarii abia către sfârșitul partidei și-au revenit reușind astfel să salveze cel puțin un punct.

Au marcat Antonescu, Bărbulescu respectiv Bogdan și Barátky în min. 6, 22, 80, 89.

GLORIA CFR—F. C. BRAILA 3:0 (2:0)

În returul de primăvară este prima victorie a gălățenilor cari după un joc

viu disputat au învins pe F. C. Brăila. Au marcat Comșa (2) Bărbulescu în min. 6, 15, 72

Divizia B

ELECTRICA—VULTURII TEXTHA 7:1 (4:0)

Timișorenii și-au luat revanșa asupra lugojenilor cu vârf și îndesat. Tot timpul matchului au fost de o superioritate penibilă. În cazul când atacul ar fi fost mai puțin avid după puncte scorul ar fi luat proporții astronomice. Vulturii s'au apărat numai periodic și atacul parcă n'ar fi existat. Toate goalurile au paternitatea lui Ignatovici, ale cărui centrări au fost transformate de Biro (4) Pozmor, Marcu, Gal, punctul de onoare a fost marcat de Ursan.

POLITEHNICA—CFR 5:2 (0:1)

Feroviarii timișoreni în prima repriză s'au mișcat cu un grea mișc avânt pe care la reluare i-au pierdut pe mers pierzând chiar și cele două puncte. Studenții au jucat cu multa însuțire și în repriza secundă au avut o eșec irezistibil, păcat că le umbrește puțin victoria, scenele penibile de tuscule pe care le-au copiat dela CFR care a esecalat în acest sistem de joc.

Punctele au fost marcate de Militescu, Giurgiu (2), Stepan și Suciu respectiv de Morariu și Gruin.

CHINEZUL—C. F. R. (Severin) 1:1 (1:1)

Vinișii au fost de nerecunoscut, au jucat plictisiiți și fără nici o vlagă. În schimb severinenii au fost foarte activi dar ineficace. În tot cazul, câștigarea unui punct le-a consolidat poziția în fruntea clasamentului.

CRÎȘANA—CAMT 4:2 (2:2)

Timișorenii s'au depiasat cu mai multe rezervă cari au corespuns numai o singură repriză. Crîșana și-a revenit în repriza doua și a câștigat cu multă siguranță.

SSMR—RAPID 4:1 (2:1)

Reșițenii mai omogeni și mai eticaci au învins ușor echipa germană cu o înaintare stearpă

Seria II. Acfr—Jiul 5:1 (3:0), Minerul—Industria Sârmei 1:1 (1:0), Metalosport—Vitrometan 5:1 (0:0)

ÎN PRIMA ZI DE PAȘTI SE VOR DISPUTA MATCHURI DE CAMPIONAT

Etapa 8-a a Diviziei Naționale A se dispută prima zi de Paști cu următoarele matchuri: București: Sportul Studentesc—Rapid, Unirea Tricolor—Venus.

Craiova: F. C. Craiova—UDR, Brai: Mica—Universitatea, Ploști: F. C. Ploști—F. C. Brăila, iar la Timișoara: Ripensia—Gloria.

Scurte telegrame externe

Vichy, 15. (Rador) Credincioșii din satul Brughes situat la 7 km de Vichy au rămas surprinși când eșind din biserică au constatat, că la slujba religioasă asistase și Mareșalul Petain șeful statului francez. Făcând cerc cu țărani din Brughes Mareșalul Petain s'a interesat de doleanțele lor arătându-le o mare sollicitudine și dragoste. Mareșalul Petain s'a înapoiat apoi la Vichy, unde a avut la dejun doi soldați repatriati din Germania unde fuseseră prizonieri.

Viena, 15. (Rador) Corespondentul agenției transmite: Rostul de radio Agram anunța că Generalul Kwaternika a adresat poporului croat un mesaj de Paște. El felicită poporul croat cu ocazia acestui prim Paște sărbătorit într-o Croație liberă și anunța că d. Ante Pavelici se află pe teritoriul croat.

Washington, 15. (Rador) Corespondentul agenției DNB anunța că datorită publică a Statelor Unite se ridică la 70 miliarde dolari ceea ce face 480 dolari de capul fiecărui locuitor al Statelor Unite.

Budapesta, 15. (Rador). DNB anunța: Ministerul de Interne al ungariei a dat un decret care interzice plecarea în străinătate (fără autorizația prealabilă a Ministerului de Interne), tuturor cetățenilor unguri în vârstă de 18—60 ani. Femeile în vârstă de 16—50 ani ceasemeni au nevoie de autorizație din partea Ministerului de Interne pentru a putea părăsi țara.

Amsterdam, 15. (Rador). DNB comunică: postul de radio englez a anunțat că generalul Arnold din armata Statelor Unite a sosit la Londra.

Ankara, 15. (Rador). Ministerul Educației Naționale anunța că elevii liceelor din Istanbul vor putea fi transferați la cererea lor la licee din Anatolia acordându-li-se usurări de transport

A 500-a alarmă aeriană la Malta

STOCKHOLM, 15. (Rador). — Corespondentul agenției DNB retransmite: Rote o informație Reuter din care rezultă că Malta a avut Duminecă a 500-a alarmă dela izbucnirea războiului.

Zilnic la Cinema CORSO

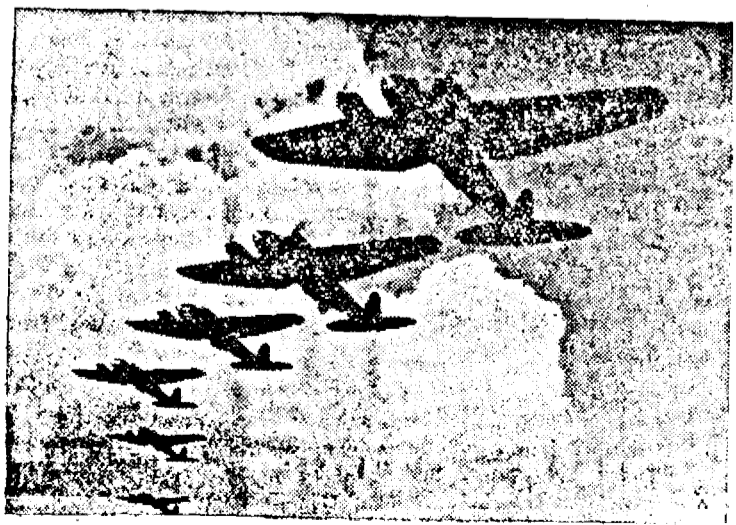
BAZIL RATHBONE — BORIS KARLOFF

În monumentalul film istoric

RICHARD al III-lea

TEROAREA CRUZIMEI DIN TURNUL LONDREI

cu Barbara ONEIL, Vincent PRICE, Nan GREY

În fiecare zi avioane germane zboară contra Angliei

INFORMATIUNI

CALENDAR

MARȚI, 15 APRILIE

Orta: Sfinții Aristaroh Pud și Trofim.
Căți: Sf. Paternu.

SPECTACOLE

Biografo:

Cap: „Cântecul Patriei”,
Tit: „O fată cu noroc”.
Tot: „Richard al III-lea”.

Teatrul Național:

Lunile 8.30 seara, „Medaliile Bătrânei”,
pian 2 acte și un tablou și „Strians”, comedia într-un act.

Față de serviciu:

C I: Salvator, Bul. Reg. Ferdinand 8,
Tel. 55; Circ. II: Sft. Nicolae, Str. Mareșal Ipre 4, Tel. 25-68; Circ. III: Crucea,
Bulard 27, Tel. 27-54; Circ. IV: Diana,
Str. C. Brătianu 29, Tel. 28-95; Fratelia:
Panth; Mehala: I. Chioresanu; Feidorf:
V. Imid. Salvarea Tel. 44-44.

„DACIA” apare sub egida Astrei Băneș, îndrumată de un comitet. Ca redactor al ziarului a fost încredințat d. Prof. Dr. NICOLAE ILIESIU, iar redactor D. VIRGIL DALEA. Ori chestiune redactională sau administrativă se va adresa direcțiunii ziarului.

Sosirea unui șlep cu refugiați din Jugoslavia, la Timișoara. Duminică seara, la orele 8.30, a sosit în portul Timișoara un șlep cu români refugiați din banatul jugoslav, printre care se găseau țărani, muncitori, învățători și preți. În port, românii refugiați au fost primiți de autoritățile locale, în frunte cu d. maior Alexandru Micu, șeful poliției și d. comandor Ștefan Veniceanu, comandantul portului.

Pe peste 120 de refugiați au fost comisi și încartiruiți, de către „Crucea Roșie”, la Căminul de ucenici „Marele Zeevod Mihai”, din localitatea Dr. Zoev Coste, prezidinta „Crucea Roșie”, împreună cu d. Ștefan, secretarul general, au luat toate măsurile pentru găzduirea românilor refugiați.

Un casier dela C. F. R., a pierdut unșao cu 27.000 lei. Casierul din gara Domnița Elena, d. Răduț Petru, a anunțat poșta, că în timp ce făcea vânșara banilor încasați după bilețele de călătorie, a pierdut un săculeț cu suma de 27.000 lei. Biroul judiciar a început imediat cercetările pentru aflarea banilor.

A încercat să se sinucidă. Muncitorul Căciuan Sandu David, de 38 ani, din serviciul C. F. R.-ului, domiciliat în strada Conșă Spătariu 26, a încercat să se sinucidă prin strangulare. Fiind observat a timp, a fost salvat și transportat la spitalul de stat.

O moarte misterioasă. Proprietăreaș casei cu nr. 9, din str. O. Iosif, a nuntat comisariatul de poliție, că femeia Iozefina Klase, de 77 ani, de trei zile nu a mai dat nici un semn de viață. Venind la fața locului, d. comisar Nicușe Dănilă a deschis ușa locuinței, găind moartă pe nefericită femeie. Se fac cercetări pentru a se descoperi motivul acestei morți misterioase.

Accident de muncă. Un groaznic accident de muncă s'a întâmplat ieri dimineață la fabrica de tutun, al cărui victimă a fost muncitorul Ion Bojinea, de 7 ani, domiciliat în str. Ion Rațiu 10, are în timpul lucrului și-a fracturat mâna stângă. Cu ambulanța Salvării, a fost transportat la sanatoriu Bega.

Accident de circulație. Masina milită germană Nr. 256075 trecând pe strada, a lovit pe femeia Catalina Horhan, de 63 ani, domiciliată în str. Memorandului 13, cauzându-i ușoare leziuni. Cu această mașină, femeia a fost transportată la domiciliu.

— ZIARUL „DACIA” primește spre publicare, în mod gratuit, înștiințări cu caracter personal și familiar dela și pentru refugiații din Ardealul cedat.

— ADMINISTRATIVE Toți vechii ceterori, cari au plătit abonamentul peste data 1 Oct. 1940, vor primi ziarul în continuare, socotindu-se suma achitată după noul preț de abonament.

Concediile funcționarilor dela primăria Timișoara. D. Eug. Pop, primar-șef al municipiului Timișoara, a cerut tuturor șefilor de servicii și birouri ale primăriei să înainteze serviciului administrativ, până la data de 17 Aprilie, un tablou în dublu exemplar despre reparalizarea concediilor de odihnă ale funcționarilor cari au vechimea de un an în serviciu. În cazul când un serviciu nu dispune de funcționari pentru înlocuirea celor în concediu se vor înlocui cu funcționari dela un alt serviciu, aceasta însă cu încredințarea șefului serviciului respectiv, care va semna propunerea șefului funcționarului care pleacă în concediu. După concentrarea datelor cerute, serviciul administrativ va prezenta tabloul general de concedii, care odată aprobat nu va putea fi modificat. Concediile se vor repartiza pe timpul dela 1 Mai—30 Septembrie 1941, astfel ca bunul mers al serviciului să fie asigurat. Tabloul concediilor convenite oamenilor de servicii se va întocmi, până la data de 17 Aprilie, de către șeful expeditiei generale, iar pentru concediile convenite angajaților cu contract se va proceda conform art. 50 din regulamentul legii asupra contractelor de muncă.

Vacanța justiției. În vederea sărbătorii Sf. Paști, justiția locală a luat ieri vacanță până la 27 Aprilie a. n. Completul de vacanță pe timpul acesta, la Curtea de Apel, a fost format din d. I. Ianculescu, prezidinta și consilierii Eugen Dabija și Ștefan Drăgușan. La tribunal, d. judecător Oct. Popa dela 14 până la 20 Aprilie a. n., iar dela 21 până la 27, d. judecător Ion Oniga.

Mișcare în personalul prefecturii jud. Timiș-Torontal. Prin decizia Prof. No. 12585/1941 s'a aprobat demisia dlui Dr. Aron Ponta, din funcțiunea de notar al comunei Periam. — Prin decizia Prof. No. 13084/1941 dl Ioan Stura, notarul comunei Benecul de sus, se pune definitiv în retragere, pe data de 1 Decembrie 1940 și i se recunoaște pe aceeași dată o pensie de 1299 Lei lunar, stabilită prin deciziunea Comisiunii de pensii de pe lângă Casa Generală de Pensii, No. 2361 din 20 Martie 1941. — Prin decizia Prof. No. 12017/1941 dl Iosif Leu., notarul comunei Săcălaz, se pune în mod definitiv în retragere pe data de 1 Decembrie 1940 și i se recunoaște pe aceeași dată o pensie de 3895 Lei lunar, stabilită prin deciziunea Comisiunii de pensii de pe lângă Casa Generală de Pensii, No. 2379 din 17 Martie 1941. — Prin decizia Prof. No. 12705/1941, dl Ioan Bratu, notarul comunei Pischia, se pune în mod definitiv în retragere pe data de 1 Decembrie 1940 și i se recunoaște pe aceeași dată o pensie de 3895 Lei lunar stabilită prin deciziunea Comisiunii de pensii de pe lângă Casa Generală de Pensii, No. 2351 din 15 Martie 1941.

Adunarea generală a cooperativei „Unirea Cooperatorilor”. La sediul său din str. I. C. Brătianu 82, si-a ținut ieri adunarea generală „Unirea Cooperatorilor”. Printre alte probleme la ordinea zilei, s'au ales și trei membri în Consiliul de administrație, în persoana dlor Gh. Stoian, Bugariu și Ortoman. Iar în comisia de cenzori au fost aleși dl Ion Ursică, Gheța și A. Dincă.

— Trimise în judecată. Organele poliției au înaintat Chesturnu, pe femeile Szabo Rozalia, Szabo Elena și Szabo Iuliana, deoarece au fost prinse că purtau pe cap o bască tip medieval maghiar. Cazul se cercetează.

A fugit de sub escortă. Muncitorul Ioan Kanalos, din colonia Kunst, fiind urmărit de poliție, a fost arestat. În timp ce era escortat, a încercat să fugă. Gardianul Nescu Todor a tras două focuri de revolver fără a-l lovi. Fugarul s'a predat apoi.

Avioanele britanice au bombardat din nou Sofia

SOFIA, 15. (Rador) Corespondentul agenției „Stefani” transmite: Un comunicat oficial anunță că în cursul nopții de Duminică spre Luni avioane engleze și sârbe au dat noi atacuri împotriva unor obiecte lipsite de caracter militar dela Sofia.

Victimile făcute de aceste bombardamente nu sunt numeroase. Au fost luate măsurile necesare pentru repararea stricăciunilor.

Serbare religioasă cu scop de binefacere. „Asociația creștină a femeilor române din Timișoara”, condusă de Jnele prof. Natalia Pop și Inv. Livia Ciocu, organizează o serbare religioasă în ziua de 27 Aprilie a. n., la arele 17, în sala festivă a parohiei ort. române din cartierul Josefina. Scopul serbării este de a aduna un fond pentru înființarea unui cămin și cantine pentru cafe și lucrătoare dela întreprinderile industriale. După terminarea programului care va fi foarte bogat, urmează tombolă.

Regela Boris a vizitat cartierele lovite fiind aclamat călduros de populație.

Noul atentat produs o menses indignare în toată țară.

Comunicat italian

Roma, 15. (Rador.) — Iată comunicatul publicat astăzi de Marele Cartier general al forțelor armate italiene.

În Jugoslavia înaintarea armatei a doua din care unele coloane au ajuns la importantul centru feroviar Knin împotriva căruia s'a dat un atac. Au fost făcuți prizonieri și a fost capturat un important material de războiu pe lângă aceasta au fost cucerite insulele Sestrego, Eso, Raviano și Punta Dura.

În Albania în regiunea de la nord de Scutari un atac inamic a fost respins de către trupele noastre cari trecând la contra-atac au cauzat inamicului pierderi foarte grele capturând peste 500 de prizonieri printre cari numeroși ofițeri și o mare cantitate de material de războiu.

În cursul acestei acțiuni, regimentul 31 de care de asalt din divizia Centauro s'a distins în mod deosebit.

Pe frontul elen, armata 11 după ce a sfărâmat rezistența inamicului înaintează de Duminică dimineață în zona Korcia. Coloane elene în retragere sunt atacate fără încetare cu focuri de mitraliere de avioanele noastre de vânătoare în timp ce formațiuni de avioane de bombardament desfășoară acțiuni împotriva pozițiilor, taberelor și căilor de comunicații ale inamicului.

Podul dela Perat a fost nimicit. Unități aeriene italiene au bombardat în mai multe rânduri obiectivele militare dela Cattaro. Au fost pricinuite incendii și explozii la arsenal.

Un rezervor de produse petrolifere a fost distrus la Limoi. Un vas a fost incendiat și un contratorpilor grav lovit. În zona dela

nord de Scutari au fost executate bombardamente cu bombe de calibru redus și mitralieri împotriva unei trupe inamice.

Baza aeriană dela Mostar a fost atacată în mai multe rânduri cu deosebită intensitate de către formațiunile noastre de bombardament și vânătoare două hangare și un rezervor de produse petrolifere au fost incendiate. Instalațiile de pe aerodrom au suferit stricăciuni.

Au fost nimicite 62 avioane inamice și alte 15 au fost avariate. A fost scufundat și un hidroavion inamic.

În cursul unor lupte aeriene a fost doborât un avion de tipul Gloster. Unul din avioanele noastre nu a revenit la baza sa.

În nopțile de 13 și 14 Aprilie avioane ale corpului aerian german au bombardat aerodromurile și bazele navale din insula Malta. Un contratorpilor a fost lovit și un avion de tipul Hurricane a fost doborât.

În primele ceasuri ale zilei de 14 Aprilie formațiuni de vânătoare italiene au atacat cu focuri de mitralieră aerodromul Mikaba, pricinuid stricăciuni mai multor avioane ce se aflau pe pământ.

În Africa de nord coloanele italo-germane au ocupat Bardia și au ajuns la frontierele orientale ale Cirenelei, care a fost astfel ocupată din nou după 12 zile de lupte victorioase.

La Tobruk, garnizoana engleză asediată de trupele noastre și bombardată fără încetare de forțele aeriene continuă să reziste.

Numărarea prizonierilor continuă. Prada în arme și material de războiu este considerabilă.

În Africa Orientală nici o știre care să merite să fie scoasă evidentă.

Păreră senatorului democrat Wheeler

Statele Unite vor fi târâte în războiu

WASHINGTON, 15. (Rador) Core După agenția associated press senatorul democrat Wheeler a calificat deschis favoritorii de războiu francezi, a s favoritorii de războiu englezi au distrus Acceleas tip de favoritor de războiu va tele mai de grabă decât rașunea conti Tot ceea ce trebuie de făcut spre a se de a se trimite un număr din ce în ce m giunile în care ele vor fi torplate după vor fi scufundate se va încerca să se fa atunci vor fi foarte mare șanse ca Ame leagă și mai alca și lupte singur.

spondentul agenției DNE transmite ul democrat Wheeler a calificat deschis Unite drept politică riguroasă. pus el, au distrus Republica Franceză, totul cu excepția Imperului Britanic. distruge Statele Unite dacă sentimentul să dirijeze politica Statelor Unite. impinge Statele Unite în războiu este ai mare de vase Nord-americane în re- toate probabilitățile. Dacă vasele acestea să între Statele Unite în războiu să rica să fie silită să lupte în lumea în-

ULTIMA ORA

Rezultatul întrevederilor dela Moscova

Pact de neutralitate între U.R.S.S. și Japonia

Cele două puteri se angajează să respecte mutual integritatea lor teritorială și intangibilitatea teritorială

Moscova, 15 (Rador.) — Agenția Tass transmite: Conversațiile care au avut loc în ultimele zile la Moscova între d-nii Molotov, președintele comisariilor poporului și comisar al poporului pentru afacerile străine al URSS și Yosuke Matsuoka, ministrul afacerilor străine al Japoniei s'au terminat prin semnarea în ziua de 13 Aprilie a unui pact de neutralitate între URSS și Japonia, ca și a unei declarații cu privire la respectarea mutuală a integrității teritoriale și a intangibilității frontierelor republicii populare Mongolia și ale statului Manciu-kuo.

La conversații au luat parte și d-nii Stalin și Tatekawa, ambasadorul Japoniei la Moscova.

Iată textele:

1. Pactul de neutralitate între Uniunea republicilor sovietice socialiste și Japonia.

Prezidiul sovietului suprem al URSS și M. S. Impăratul Japoniei însufleții de dorința de a consolida relațiile amicale dintre cele două țări au hotărât să încheie un pact de neutralitate și au desemnat în acest scop pe plenipotențiarilor lor anume: din partea prezidiului suprem al URSS d. Viaceslav Molotov, președintele consiliului comisariilor poporului și comisar al poporului pentru afacerile străine al URSS, iar din partea M. S. Impăratului Japoniei d-nii Yosuke Matsuoka, ministrul afacerilor străine și Yoshitsugu Tatekawa ambasador extraordinar și ministru plenipotențiar în URSS cari după ce au schimbat împuternicirile lor ce au fost recunoscute valide, s'au convenit asupra dispozițiilor următoare:

Art. 1. — Cele două părți contractante se angajează să mențină între ele relații amicale și să respecte mutual integritatea teritorială și intangibilitatea celeilalte părți contractante.

Art. 2. — Dacă vreuna din părțile contractante devine obiectul unei agresiuni din partea uneia sau mai multor țări puteri cealaltă parte va păstra neutralitate pe tot timpul conflictului.

Art. 3. — Pactul va intra în vigoare în ziua ratificării sale de către cele două puteri semnatoare.

Dacă cu un an înainte de expirarea

termenului nu va fi denunțat el va fi considerat în mod automat prelungit pe o nouă perioadă de cinci ani.

Art. 4. — Prezentul pact trebuie să fie ratificat în cel mai scurt timp posibil. Schimbul instrumentelor de ratificare va trebui să aibă loc la Tokio, deosemeni în cel mai scurt timp posibil.

Drept care plenipotențiarilor mai sus amintiți au semnat pactul prezent în dublu exemplar redactat în limbile rusă și japoneză și au pus sigiliile.

Semnat: Molotov, Yosuke Matsuoka, Yoshitsugu Tatekawa. Făcut la Moscova la 13 April 1941.

INTANGIBILITATEA REPUBLICII POPULARE MONGOLIA

În conformitate cu spiritul pactului de neutralitate încheiat la 13 April 1941 între URSS și Japonia, guvernul URSS și guvernul japonez doritori să asigure relații amicale și pacifice între cele două țări declară în mod solemn că URSS se angajează să respecte integritatea teritorială și intangibilitatea statului Manciu-kuo și Japonia se angajează să respecte integritatea teritorială și intangibilitatea republicii populare Mongolia.

Semnat la Moscova la 13 Aprilie 1941. Pentru guvernul URSS: Molotov. Pentru guvernul japonez: Yosuke Matsuoka, Yoshitsugu Tatekawa.

Declarațiile prințului Konoye

Pactul dintre URSS și Japonia va contribui în largă măsură la pacificarea lumii

TOKIO, 15. (Rador). Corespondentul agenției DNE transmite: Cu prilejul semnării pactului de neutralitate japono-sovietic Prințul Konoye președintele Consiliului de miniștri al Japoniei a făcut o declarație în care a spus între altele:

Încheind acum câțiva timp cu Germania și Italia pactul tripartit Japonia și-a exprimat decizia sa de neclintit de a împiedeca o extindere a războiului și de a asigura pacea în extremul Orient.

Aca politicii externe a Japoniei adună declarația este pactul tripartit. Pentru realizarea acestei intenții este important ca Japonia și Rusia în calitate de vecini să întărească relațiile lor amicale.

Și declarația continuă: Astfel întărit

în această convingere guvernul a dus de câțiva vreme negocieri cu guvernul sovietic cu intenția de a provoca o reglementare de principiu a relațiilor dintre Japonia și Rusia. Negocierile au făcut progrese rapide grație vizitei dlui Matsuoka la Moscova și s'au terminat prin semnarea pactului.

Sunt ferm convins că pactul va face epocă în relațiile dintre cele două țări și că va contribui într-o măsură considerabilă să favorizeze pacea mondială.

Sunt deasemeni convins că pactul va servi de bază la suspensie între cele două țări.

Comentând pactul întreaga presă japoneză este de părere că va deschide o nouă epocă în relațiile dintre Rusia și Japonia.

Comentariile presei

Roma, 15. (Rador). Redactorul diplomatic al agenției Stefani scrie: Pactul de neutralitate între Japonia și URSS este un nou instrument de ordine și de pace care se adaugă celor încheiate de puterile făcând parte din pactul tripartit.

Acest pact pune capăt intrigilor anglo-americeane prin cari Londra și Wa-

shingtonul încercau să invenieze relațiile japono-sovietice.

Declarațiile prin care Japonia și Rusia se angajează să respecte integritatea Mongoliei și Manciu-kuului sunt considerate foarte importante la Roma. Lumina știe cât de mult Berlinul dorea să se reglementeze chestiunile japono-sovietice. Se poate deci înțelege faptul că puterile axei primesc cu o mare satisfacție noua etapă atinsă de Japonia pe drumul reconstrucției Asiei Orientale.

Se subliniază deasemeni declarațiile făcute după semnarea pactului de primul ministru japonez Prințul Konoye care a spus între altele că „speră că se vor putea rezolva repede și alte chestiuni în suspensie”. Aceste chestiuni se referă la pescuitul în Marea Okotsk, atitudinea Rusiei față de mareșahul Ciang-Khai-Shek și alte probleme secundare pentru soluționarea cărora pactul de neutralitate va influența în mod favorabil.

Aviatori germani consultand harta inainte de decolare

Italienii luptă pe două fronturi în Albania

Roma, 15. (Rador.) — Unul din trimișii speciali ai agenției Stefani anunță: După joncțiunea cu armata germană, armata italiană din Albania lucrează acum la consolidarea pozițiilor sale pe aripa extremă a frontului din Balcani.

Armata italiană urmărește un țel precis: să ușureze eforturile făcute de centru exercitând o presiune asupra flancului adversarului.

Trupele italiene din Albania au două fronturi unde fac simțită greutatea lor: două fronturi foarte grele pe o întindere de mai bine de 700 km. și în fața unor forțe inamice foarte însemnate.

Frontul jugoslav merge dela gurile râului acei Bojana la piscurile Komovi și dela mlaștinile răsăritean al lacului Prespa. A fost nevoie mai ales în cursul mobilizării jugoslave de un mare număr de divizii pe acest front.

După planul strategic inamic armata italiană din Albania ar fi trebuit să fi strivită în urma intervenției Jugoslaviei alături de Grecia și de Anglia. În realitate ea exercită pe un front dublu o energică presiune coborând cu putere la acțiunea impresionantă a mașinilor de război ce se află în mers pentru a asigura ordinea în sud-estul Europei.

Se vor pune în circulație noi timbre de aviație pentru Chitanje

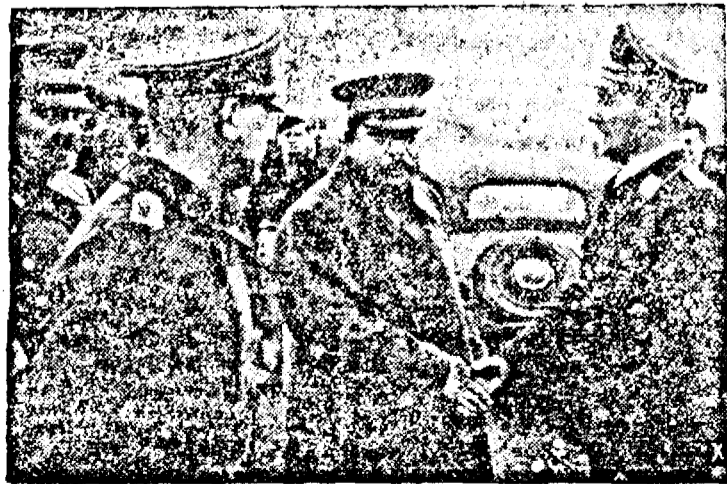
Art. 1. — Pe ziua de 20 Martie 1941 se vor pune în circulație timbre de aviație speciale pentru Chitanje, cu efigia Regelui Mihai I, de valorile 1, 2 și 5 lei. Aceste timbre au dimensiunile 21x27 mm. și sunt imprimate într-o singură culoare pe hârtie filigranată.

Timbrele se compun din două bucăți care se separă prin cuvântul „Chitanje”. Pe partea din dreapta se găsește efigia M. S. Regelui Mihai I și are scris „România”, iar sub acest cuvânt, în litere, valoarea 1, 2, 5 lei sau leu.

Sub efigia M. S. Regelui sunt scrise în litere albe pe fond colorat, cuvântul „Fondul Aviației”.

Pe partea stângă se găsește stema țării și are scris sus „România”, iar acest cuvânt, litere, valoarea unu, doi, cinci lei sau lei. Sub stema țării sunt scrise cu litere albe pe fond colorat cuvintele „Fondul Aviației”.

Culorile acestor timbre sunt: Albastru, cele de un leu. Verde, cele de doi lei. Roșu, cele de 5 lei.

Vizita unor ofițeri japonezi în Germania